

Souhrnná teritoriální informace Belize

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským úřadem ČR v Mexiku (Mexiko) ke dni 7. 5. 2020
14. 5. 2020 18:49

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled (s.2)
2. Zahraniční obchod a investice (s.8)
3. Vztahy země s EU (s.10)
4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR (s.12)
5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu (s.15)
6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu (s.16)
7. Kontakty (s.24)

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

Podkapitoly:

- 1.1. **Oficiální název státu, složení vlády**
- 1.2. **Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)**
- 1.3. **Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.**
- 1.4. **Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let**
- 1.5. **Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba**
- 1.6. **Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)**
- 1.7. **Daňový systém**

1.1 Oficiální název státu, složení vlády

Oficiální název státu: Belize

Hlava státu: královna Elizabeth II., reprezentovaná generálním guvernérem

Složení vlády:

- Generální guvernér: Sir Colville Norbert Young
- Předseda vlády a ministr financí a přírodních zdrojů: Dean O. Borrow
- Místopředseda vlády (vicepremiér) a ministr školství, vědy a technologií, kultury, mládeže a sportu: Patrick Faber
- Ministr zahraničních věcí: Wilfred Peter Elrington
- Ministr obrany: John Saldivar
- Ministr ekonomického rozvoje, investic, obchodu a podnikání: Erwin R. Contreras
- Ministr bydlení a městského rozvoje: Michael Finnegan
- Ministr cestovního ruchu a civilního letectví: Jose Manuel Heredia, Jr.
- Ministr rozvoje lidských zdrojů, sociální transformace a snižování chudoby: Anthony Martinez
- Ministr veřejných prací: Rene Montero
- Ministr dopravy a Národní organizace pro management krizových situací: Edmund Castro
- Ministr zdravotnictví: Pablo Marin
- Ministr práce, místní samosprávy, rozvoje venkova, veřejných služeb, energetiky a státních služeb: Hugo Patt
- Ministr zemědělství, rybolovu, lesnictví, životního prostředí, udržitelného rozvoje a imigrace: Godwin Hulse
- Ministr spravedlnosti a generální prokurátor: Michael Peyrefitte

1.2 Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)

Počet obyvatel: 395 900 (Zdroj: Intelligence Economic Unit)

V letech 2010–2017 dosahoval roční přírůstek obyvatelstva v průměru 1,9 %. (2019) Hustota osídlení je 17 obyv./km² (2019). Míra urbanizace je 45,9 % (2019).

Národnostní složení:

34 % míšenci
 25 % kreolové
 15 % Španělé
 11 % Mayové
 6 % Garifuni
 9 % ostatní
 Náboženské složení:
 49,6 % katolíci
 29 % protestanti
 21,4 % ostatní

1.3 Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

Ekonomika Belize je založena především na turistice, zemědělství a rybolovu, zpracování zemědělských produktů a těžbě ropy.

V lednu 2013 byl revidován zákon o domácích bankovních a finančních institucích, který posílil roli centrální banky.

V březnu 2013 došlo k restrukturalizaci **státního dluhu** – splatnost dluhopisů byla posunuta z roku 2029 na rok 2038, úrok byl snížen z 8,5 % na 5 %, bylo tak uspořeno 130 mil. USD.

V roce 2019 rostlo HDP o 3,8 %, a to díky zemědělství a zvýšené turistice. Míra inflace v roce 2019 byla 0,2 %. Míra nezaměstnanosti se stabilně drží okolo 10 % (v roce 2019 to bylo 9,5 %).

	2015	2016	2017	2018	2019
HDP (běžné ceny, mld. BZD)	3,5	3,6	3,7	3,9	3,8
HDP meziroční růst (%)	2,8	0,1	1,9	2,1	0,3
HDP/ob. (USD)	4950	4960	4905	5051	4925
Míra inflace (%)	0,6	1,2	0,2	1,2	0,2
Míra nezaměstnanosti (%)	10,1	9,5	9,3	9,37	9,5

Zdroj: *Statistical Institute of Belize, Světová banka, Economic Intelligence Unit*

1.4 Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

Příjmy a výdaje státního rozpočtu 2014 – 2019 (BZD)

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Příjmy	993 636 454	1 031 114 434	1 088 539 567	1 186 770 285	1 183 300
Výdaje	1 109 739 429	1 110 983 930	1 151 104 422	1 180 103 128	1 208 700
Saldo	-116 102 975	-79 869 496	-62 564 855	6 667 157	-25 400

Zdroj: Ministerstvo financí Belize

1.5 Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

Platební bilance (mil. BZD)

	2015	2016	2017	2018	2019
Běžný účet	-349,7	-303,2	-261,8	-309,9	-138,3
Kapitálový účet	17,2	66,00	32,2	48,0	8,4*
Finanční účet	-184,5	-106,9	-104,6	-218,3	-270,2*

Zdroj: Central Bank of Belize, *za rok 2019 údaje jen za první tři čtvrtletí

Mezinárodní devizové rezervy (mil. USD)

	2015	2016	2017	2018	2019
Mezinárodní rezervy	437,2	376,7	312,1	294,5	277,6

Zdroj: Economist Intelligence Unit

Veřejný dluh

Zahraniční dluh v roce 2018 činili 95,22 % HDP, Belize tak je v míře zadluženosti 23. nejzadluženějším státem světa. (Zdroj: Fondo Monetario International)

	2015	2016	2017	2018	2019

Zahraniční dluh (mil. USD)	1177,3	1202,8	1255,8	1281,1	N/A
Dluhová služba (mil. USD)	127	83	86	86	N/A
Dluhová služba/HDP (%)	9,1	6	6,1	5,9	N/A

Zdroj: *gobierno Belize, Belize Central Bank (Zahraniční dluh)*

1.6 Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Belizský bankovní systém se skládá z Centrální banky Belize (CBB, založena v roce 1982) a 58 finančních institucí:

- 5 obchodních bank
- 4 zahraniční banky
- 1 státní finanční instituce (The Development Finance Corporation – DFC)
- 15 tzv. úvěrových družstev (credit unions)
- 3 stavební společnosti
- 17 pojišťovacích společností
- 1 státní spořitelna
- 1 státní banka pro malé farmáře a obchodníky
- 11 směnáren

Možnost financování ekonomických aktivit je omezena na poskytnutí krátkodobých úvěrů. Úrokové sazby lokálních bank jsou vysoké, kolem 13 % v případě hypoték a 17 % při osobních půjčkách. Půjčky k rozvoji ekonomiky poskytuje DFC, nejpreferovanějšími sektory jsou turistika, zemědělství a stavebnictví.

K financování rozvojových projektů Belize využívá rozvojové agentury a banky, zejména Světovou banku (WB), Meziamerickou rozvojovou banku (IADB) nebo Karibskou rozvojovou banku (CDB). Financování je poskytováno na projekty, které přispívají ke snížení chudoby, zlepšení systému zdravotnictví, školství nebo v oblasti modernizace infrastruktury.

Seznam bank

Central Bank of Belize

5 Albert Street West

P.O. Box 852

Belize City, Belize

tel.: 501-223-6194

fax: 501-223-6226

e-mail: info@centralbank.org.bz

web: www.centralbank.org.bz

Atlantic Bank Ltd.

Freetown Road, PO Box 364

Belize City, Belize

tel.: 501-223-4123

fax: 501-223-3907

Barclays Bank PLC

21 Albert Street

Belize City, Belize

tel.: 501-227-7211/2277 054/2277 219

fax: 501-227-8572

Bank of Nova Scotia

Albert Street

Belize City, Belize

tel.: 501-227-7027/2277 415/2270 428

fax: 501-227-7416

Belize Bank Ltd.

60 Market Square, PO Box 364

Belize City, Belize

tel.: 501-227-7132

fax: 501-227-2712

e-mail: bzbnk@btl.net

Alliance Bank of Belize

106 Princess Margaret Drive

Belize City, Belize

tel.: 501-223-6783

fax: 501-223-6785

1.7 Daňový systém

Daň z příjmu – osvobozeny jsou roční příjmy do 10 000 USD; příjmy nad tuto hranici jsou zatíženy 25 %.

Obchodní daň – platí obchody, obchodní společnosti a samostatní podnikatelé ze zisku. Její výše se pohybuje v závislosti od druhu podnikání od 0,75 % do 15 %. Převážná většina obchodních činností daní sazbou ve výši 1,25 %. Od obchodní daně jsou osvobozeny roční zisky z obchodu do 27 tis. USD, zisky z měsíčního pronájmu do 825 USD a zisky z podnikání v zónách volného obchodu. Správu daně z příjmu zajišťuje Income Tax Department.

Prodejní daň – na základě Sales Tax Act z roku 1999 se výrobci a poskytovatelé služeb, jejichž měsíční výnosy přesáhnou 2,5 tis. USD nebo roční 27 tis. USD, musí zaregistrovat jako plátcí prodejní daně (sale tax agents). Tato daň je aplikována v závislosti na druhu výrobku a charakteru poskytované služby a je odváděna měsíčně. Sazby prodejní daně jsou následující:

- 12 % alkohol, tabák, ropné deriváty;
- 9 % ostatní výrobky a služby.

Osvobozeny jsou dodávky elektrické energie a vody, dovoz do zón volného obchodu, export zboží, hotelové ubytování, zboží a služby hrazené z prostředků zahraničních rozvojových fondů, základní potraviny (např. rýže, fazole, kukuřice, maso, cukr, vejce, chleba) dále léky, hnojiva, pesticidy, fungicidy, herbicidy, ryby, osivo. Prodejní daní podléhají všechny

importované výrobky.

Environmentální daň – vybírána při dovozech ve výši 1 % hodnoty CIF. Tato daň byla zavedena v roce 2001 na základě Environmental Tax Act. Správu prodejní daně zajišťuje Sales Tax Department.

38 % příjmů připadá na dovozní daně, 30 % na daň ze služeb a 22 % na daň z příjmu.

2. Zahraniční obchod a investice

Podkapitoly:

- 2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo
- 2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU
- 2.3. Komoditní struktura
- 2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)
- 2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)
- 2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

2.1 Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

	2015	2016	2017	2018	2019
Vývoz (mil. USD)	537,9	442,7	457,5	462,5	406
Dovoz (mil. USD)	961,3	916,2	845,9	903,8	868,5
Obrat (mil. USD)	1499,2	1358,9	1303,4	1366,3	1274,5
Bilance (mil. USD)	-423,4	-473,5	-388,4	-441,3	-462,5

Zdroj: Economist Intelligence Unit

2.2 Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Obchodní deficit v roce 2019 dosáhl 667 mil. euro, při vývozech 219 mil. euro a dovozech 886 mil. euro.

Dle Evropské komise bylo největším vývozními partnery v roce 2019 Spojené Království (33,5 % na celkovém exportu), následovaly Spojené státy Americké (25,4 %), a EU (12,1 %, vyjma UK).

Největším dovozním partnerem byly v roce 2019 USA (44 %), Čína (13,5 %), Mexiko (10,8 %), Guatemala (7,6 %), Panama (2,9 %) a EU (vyjma UK) zaujímala 2,9 %.

2.3 Komoditní struktura

Hlavní vývozní komodity v roce 2019 – cukr, banány, ovocné džusy, mořské plody a ropa.

Hlavní dovozní komodity v roce 2019 – strojní a transportní vybavení, nezpracovaná ropa, chemikálie, potraviny a tabák.

2.4 Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

Regulaci režimu zón volného obchodu poskytuje zákon z roku 1990 (Export Processing Zone Act). První takovou zónou (Export Processing Zone – EPZ) se v roce 1992 stala Corozal (distrikt Corozal) při hranicích s Mexikem.

K podpoře obchodu a rozvoje investic na území Belize z okolních států byl v roce 1995 schválen The Commercial Free Zone (CFZ) Act. Novinkou bylo ustanovení samostatného řídicího orgánu – Commercial Free Zone Management (CFZMA). Několik následujících novel zákona narušilo jeho autonomii. Zejména se jednalo návrhy na změnu složení řídicí rady CFZMA ze zástupců investorů na zástupce dosazené vládou. Další 2 novely zákona zavedly tzv. sociální poplatek ve výši 1,5 % z hodnoty importu do CFZ a 10 % na dovoz ropy přes CFZ. Obchodní společnosti většinou využívají režim CFZ ke zřizování obchodních kanceláří, skladů, výrobních prostor a také dalších služeb jako např. pojištění nebo finanční servis.

2.5 Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Přímé zahraniční investice (mil. USD)

2015	2016	2017	2018	2019
58,6	31,0	25,3	120	N/A

Zdroj: Světová banka

Podle žebříčku Doing Business patří Belize k roku 2019 na 135. příčku v možnosti podnikání a přístupu investic na trh.

Nejvíce investic směřuje do cestovního ruchu, průmyslu, zemědělství, vzdělávání ve zdravotnictví a služby.

2.6 Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Vláda Belize se velmi aktivně snaží přilákat zahraniční investice. Má zájem zejména o takové investice, které jsou přínosem pro růst výroby nebo vedou k modernizaci domácího průmyslu, zvýšení zaměstnanosti a diverzifikaci ekonomiky.

Speciální podporu vláda věnuje investicím do exportně orientovaných oborů.

Potřebný servis poskytuje investorům [Belize Trade and Investment Development Service \(BELTRAIDE\)](#).

Prioritní sektory:

- zemědělství, zpracovatelský průmysl a chov dobytka
- cestovní ruch
- vodohospodářství
- lehký průmysl
- montovny
- rybolov a zpracování mořských produktů
- lesnictví a dřevařský průmysl

Existuje 5 zákonů obsahujících investiční pobídky:

1. Fiscal Incentives Act
2. International Business and Public Investment Companies Act
3. Export Processing Zone Act
4. Commercial Free Zone Act
5. Mines and Minerals Act

Každá zahraniční investice podléhá registraci u Centrální banky Belize.

3. Vztahy země s EU

V roce 2008 podepsaly státy CARIFORUM (s výjimkou Kuby) s EU Dohodu o ekonomickém partnerství. Dohoda má podpořit obchodní rozvoj, podpořit ekonomickou správu a pomoci vybudovat regionální trhy.

Podkapitoly:

- 3.1. [Zastoupení EU v zemi](#)
- 3.2. [Obchodní vztahy země s EU](#)
- 3.3. [Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU](#)

3.1 Zastoupení EU v zemi

V zemi nesídlí zastoupení EU. Belize spadá pod Delegaci v Kingstonu, Jamajka.

Delegation of the European Union to Jamaica, Belize, The Bahamas, Turks and Caicos Islands and Cayman Islands
8 Oliver Road
PO BOX 463 Kingston 8
Jamaica, W.I.
tel.: +1 876 924 63337
e-mail: delegation-jamaica@eeas.europa.eu

3.2 Obchodní vztahy země s EU

Nejdůležitějším exportním partnerem z EU je Velká Británie.

Belize je 164. obchodním partnerem EU. V roce 2019 se z Belize do zemí EU dovezlo zboží v hodnotě 66 mil. euro a vyvezly se produkty v hodnotě 53 mil. euro. Oproti roku 2018 evropské vývozy stouply o 16,5 % a dovozy klesly o 7,9 %. Hlavní položky vývozu z Belize do EU v roce 2019 byly především potraviny, ryby a plody moře, z EU se do Belize dovezly dopravní zařízení a stroje.

Zdroj: *Evropská komise*

3.3 Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

V období 2014-2020 se podpora EU zaměřuje na následující tři oblasti: obnovitelné zdroje energie, zdravotnictví a management veřejných financí. EU pro Belize vyčlenila na toto období 27 mil. USD.

Programy na období 2008–2013 byly zaměřeny na venkovské oblasti, zlepšení životní úrovně a podporu zemědělství. EU přispěla částkou 11,8 mil. EUR.

Dále může Belize čerpat prostředky z regionálních programů EU.

EU s Latinskou Amerikou v současné době spolupracuje v rámci [Multiannual indicative programme for Latin America 2014-2020](#) s celkovým rozpočtem 925 mil. EUR.

Program se skládá ze dvou komponentů. Zatímco první z nich je aplikovaný na celý kontinent, druhá část se týká pouze střeadoamerických zemí. V rámci regionálního programu se EU zaměřuje na bezpečnost a rozvoj (70 mil. EUR), dobrou veřejnou správu, odpovědnost a sociální rovnost (42 mil. EUR), inkluzivní a udržitelný růst umožňující lidský rozvoj (215 mil. EUR), životní prostředí a změny klimatu (300 mil. EUR), vzdělávání (163 mil. EUR v rámci programu Erasmus+) a podpůrná opatření (15 mil. EUR).

Program zaměřený na Střední Ameriku pracuje s rozpočtem 120 mil. EUR a zaměřuje se na tyto oblasti: regionální ekonomická integrace (40 mil. EUR), bezpečnost a vláda práva (40 mil. EUR), klimatické změny a odolnost vůči katastrofám

(35 mil. EUR) a podpůrná opatření (5 mil. EUR).

Podrobnější informace o programech dostupných pro Belize jsou zde: https://ec.europa.eu/europeaid/countries/belize_en

4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

Podkapitoly:

- 4.1. Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let
- 4.2. 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu
- 4.3. Vzájemná výměna v oblasti služeb
- 4.4. České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce
- 4.5. Smluvní základna mezi oběma státy
- 4.6. Zahraniční rozvojová spolupráce

4.1 Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

	2015	2016	2017	2018	2019
Vývoz (tis. USD)	2 878	2 956	1 236	517	637
Dovoz (tis. USD)	182	384	350	304	486
Obrat (tis. USD)	3 060	3 340	1 586	821	1123
Bilance (tis. USD)	2 696	2 573	886	213	151

Zdroj: ČSÚ

V roce 2019 dosáhla obchodní výměna 1123 mil. USD při vývozu v hodnotě 637 mil. USD a dovozu za 486 tis. USD. ČR má s Belize dlouhodobě pozitivní obchodní bilanci, přestože objem vzájemného obchodu v posledních letech výrazně poklesl.

4.2 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

Nejdůležitější položky vývozu z ČR do Belize k roku 2019:

Nejdůležitější položky vývozu	Objem v kg	Statistická hodnota v tis. USD
Motory proudové, turbíny, stroje pro stavebnictví	3 393	518
Sklo a výrobky z něj	2 151	31
Svítilna a osvětlovací zařízení	294	30

Výrobky z keramiky a porcelánu	2 657	23
Telefonní přístroje, přístroje pro přijímání hlasu	60	115

Nejdůležitější položky dovozu z Belize do ČR k roku 2019:

Nejdůležitější položky dovozu	Objem v kg	Statistická hodnota v tis. USD
Destiláty, alkohol, rum	24 464	233
Oděvy, trička, saka, kalhoty	1 165	98
Čerpadla, kompresory	5 222	78
Obuv	1 249	45
Ryby, koryši	3 986	9
Třtinový cukr	10 000	8

Zdroj: ČSÚ

4.3 Vzájemná výměna v oblasti služeb

Informace nejsou k dispozici.

4.4 České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

Velvyslanectví ČR v Mexiku nemá povědomí o českých investicích v teritoriu.

4.5 Smluvní základna mezi oběma státy

Bilaterální dohoda o zrušení vízové povinnosti pro občany ČR a Belize v platnosti od 1. srpna 2008.

Dohoda o výměně informací v daňových záležitostech mezi Českou republikou a Belize podepsána dne 12. února 2016.

Vstup v platnost 1. ledna 2017.

4.6 Zahraniční rozvojová spolupráce

Rozvojová pomoc plyne Belize zejména z Velké Británie. Belize rozvojovou pomoc neposkytuje.

ZÚ Mexiko v roce 2017 realizoval v Belize Malý lokální projekt "Hudební nástroje pro výuku dětí ze sociálně slabých vrstev".

5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

Podkapitoly:

- 5.1. Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty
- 5.2. Kalendář akcí

5.1 Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Vzhledem k plánům belizské vlády se jeví perspektivní vývoz agregátů vyrábějících energii spalováním dřevěného a biologického odpadu. Belize je perspektivní turistickou zemí s dosud nepříliš rozvinutou infrastrukturou.

Vždy je třeba mít na paměti finanční situaci země, která nemá dostatek vlastního kapitálu.

5.2 Kalendář akcí

6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 6.1. Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej
- 6.2. Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu
- 6.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku
- 6.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu
- 6.5. Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 6.6. Trh veřejných zakázek
- 6.7. Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka
- 6.8. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba
- 6.9. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)
- 6.10. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR
- 6.11. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

6.1 Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Nejlepší cestou k proniknutí na belizský trh je vyhledání lokálního dovozce, který bude vystupovat jako obchodní zástupce. Přímé prodeje jsou spíše výjimkou. Příklad typického obchodního řetězce pro Belize je následující: zahraniční výrobce – místní dovozce – maloobchodník – spotřebitel. K nalezení vhodného obchodního partnera se doporučuje využít znalostí a kontaktů honorárního konzula ČR v Belize.

6.2 Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

V dubnu 2000 Belize začalo aplikovat pravidla CARICOM o jednotném vnějším clu (Common External Tariff – CET). Je používána sedmimístná nomenklatura založená na harmonizovaném společném seznamu zboží a kódovém systému. Tarify jsou rozděleny do 3 sekcí: rozpis celních sazeb, seznam podmíněných celních osvobození a seznam nepodléhající podmíněnému celnímu osvobození. Celní sazby se pohybují v rozmezí od 0–5 % do 20–25 %. U některých zemědělských produktů dosahuje celní sazba 40 %.

V zájmu ochrany domácí produkce vláda stanovila 27 kategorií výrobků a produktů, k jejichž dovozu je nutno získat **licenci**. Seznam obsahuje např. rýži, fazole, vejce, cukr, citrusy, mouku, maso, marmeládu, paprikovou omáčku, zápalky, arašidy, těstoviny, polévky, mléko, toaletní papír, mýdlo, pivo, sycené nápoje, palivo, smetáky, dřevěný nábytek, ratan a lodě. Ministerstvo průmyslu žádalo vládu o postupné odstranění této dovozní bariéry s poukazem, že podporuje rozkvět korupce.

Belizský celní úřad používá ke stanovení hodnoty importovaného zboží originál faktury a katalog zboží. Zejména je kontrolováno, jestli deklarovaná hodnota odpovídá skutečnosti. Cílem je zamezit podhodnocování zboží a ztrátám z příjmů za úhradu dovozního cla.

Import některých zemědělských produktů podléhá speciálním pravidlům, která stanovuje The Belize Agricultural Health Authority (BAHA), instituce podléhající Ministerstvu zemědělství a rybolovu. BAHA vyžaduje příslušné dovozní povolení, fytosanitární osvědčení a také osvědčení o původu zboží, např. při dovozu květin a rostlin, živých zvířat, pesticidů atd.

Při vývozu určitého druhu zboží je vyžadováno tzv. **exportní povolení** a/nebo zoosanitární nebo fytosanitární osvědčení. Licenci i příslušná osvědčení vydává BAHA. V seznamu produktů, jejichž vývoz podléhá tomuto režimu je např. hovězí a

vepřové maso, živý dobytek, ryby, koryši, dřevo, cukr, med, citrusy nebo fazole.

V obou případech si musí vývozce i dovozce obstarat příslušná povolení předem.

Belizský celní úřad povoluje i dočasný dovoz nebo tranzit zboží za stanovených podmínek. Zboží v tomto režimu většinou vstupuje do země bezcelně, během doby strávené na území Belize nesmí být nijak modifikováno. Pokud se dovozce rozhodne později takové zboží prodat na místním trhu, musí doplatit clo.

The Belize Bureau of Standards (Úřad pro standardy) byl založen v roce 1992 za účelem podpory užívání kódů, specifikací a standardů. S regulací bylo fakticky započato teprve až od roku 1997. Belize úzce spolupracuje s CARICOM, odkud převzalo řadu standardů např. pro označení a etiketaci výrobků.

Dodržování pravidel duševního vlastnictví sleduje od roku 2000 Belizská kancelář pro ochranu duševního vlastnictví (The Belize Intellectual Property Office – BELIPO), která se zabývá registrem autorských práv, patentů, průmyslových designů, standardů pro označování a etiketování domácích a zahraničních výrobků atd. Legislativa v této oblasti je poměrně moderní a Belize bylo první zemí z regionu, která splnila požadavky WTO v oblasti ochrany duševního vlastnictví. Belize má v platnosti následující legislativu: Trade Marks Act, Patents Act, Industrial Design Act, Protection of the New Plant Varieties Act, Protection of Layout Designs of the Integrated Circuits Act.

S ohledem na uvedenou legislativu Belize vyžaduje dodržování **stanovených předpisů** např. v oblasti etiketování výrobků. Etiketa by měla být pevně spojena s výrobkem a musí obsahovat název výrobku a jeho popis, pokud je třeba, popis bezpečnostních opatření, návod k použití, jméno a adresu výrobce, stát výrobce, datum trvanlivosti, váhu nebo objem, instrukce k uložení. Informace musí být v anglickém jazyce, nesmí být uváděny nepravdivé informace.

Dovoz některých druhů výrobků není běžně povolen. Mezi ně patří např. arašídové máslo, marmelády, zápalky, těstoviny, fazole, rýže, mouka a papriková omáčka. Dovoz fazolí a rýže, stejně jako řady dalších místně produkováných zemědělských výrobků, může být úplně zakázán, pokud je místní produkce nadprůměrná. Na výrobky pocházející ze zemí CARICOM se žádné takové omezení nevztahuje.

6.3 Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Zahraniční společnosti, které chtějí mít jako místo svého podnikání Belize, musí během 1 měsíce od začátku činnosti předložit k registraci v kanceláři Centrálního registru (Registrar General) následující dokumenty:

- ověřenou kopii statutu společnosti nebo jiného dokumentu, který potvrzuje ustanovení společnosti; pokud nejsou uvedené dokumenty v anglickém jazyce, je vyžadován oficiální překlad,
- seznam vedoucích pracovníků včetně jména a příjmení, adresy, státního občanství, povolání,
- jméno a příjmení jednatelů společnosti a adresy jejich trvalého pobytu,
- jména a adresy osob s trvalým pobytem v Belize, které jsou autorizovány vystupovat jménem společnosti.

Za registraci musí zahraniční společnost zaplatit poplatek.

Každý kalendářní rok musí na stanoveném formuláři předložit k registraci v Centrálním registru (Registrar General) přehled hospodaření.

Další povinnosti:

- v každé publikaci společnosti o aktivitách v Belize, uvádět zemi registrace,
- vystavit na každé své budově v Belize název firmy spolu s uvedením země registrace,
- uvádět jméno společnosti a zemi registrace na všech fakturách, dokumentech a oficiálních publikacích společnosti,
- pokud je odpovědnost členů společnosti omezena, je třeba, aby tato skutečnost byla uvedena na všech publikacích, fakturách a oficiálních dokumentech společnosti v Belize.

6.4 Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Obdobně jako v jiných zemích jsou využívány hromadné sdělovací prostředky.

Noviny

Amandala Press

3304 Partridge Street, P.O. Box 15

Belize City, Belize

tel.: 501-2024 476/477/703

fax: 501-2224 702

e-mail: amandala@btl.net

The Belize Times Press

3 Queen Street, P.O. Box 506

Belize City, Belize

tel.: 501-2245 757/2235 556

fax: 501-2231 940

e-mail: belizetime@btl.net

web: www.belize-times.bz

The Reporter

147 Allenby and West Street, P.O. Box 707

Belize City, Belize

tel.: 501-2272 503

fax: 501-2278 278

e-mail: report@btl.net

web: www.raporter.bz

The Guardian

Cor. Ebony Street and Bel-China Bridge

Belize City, Belize

tel.: 501-2275 346

fax: 501-2275 343

e-mail: guardian@btl.net

web: www.guardian.bz

San Pedro Sun

Lot 9 San Pablo

San Pedro, Belize

tel.: 501-2262 070

fax: 501-2262 905

web: www.ambergriscaye.com/sanpedrosun

Časopisy

TV Times

P.O. Box 2218
Belize City, Belize
tel/fax: 501-9223 559

Televizní stanice

Great Belize Productions Ltd. (Channel 5)

17 Regent Street, P.O. Box 679
Belize City, Belize
tel.: 501-2273 146, 2275 541
fax: 501-2274 936
e-mail: gbtz@btl.net
web: www.channel5belize.com

Belize Family Channel (Channels 7 and 11)

73 Albert Street
Belize City, Belize
tel.: 501-2273 988
fax: 501-2275 602
email: tvseven@btl.net
web: www.7newsbelize.com

Baymen Broadcasting Network (Channel 9)

27 Baymen Avenue
Belize City, Belize
tel.: 501-2244 400
fax: 501-2231 243

Channel Broadcasting Cable Co.

8 C Street
Belize City, Belize
tel.: 501-2233 886/2233 887/2235 897
fax: 501-2231 420

SBS Television Ltd.

Santa Rita Layout
Corozal, Belize
tel.: 501-4222 271

Rozhlasové stanice

The Broadcasting Corporation of Belize

Regent Street
Belize City, Belize
tel.: 501-2277 246/2277 247
fax: 501-2275 040

Love FM Music Power

33 Freetown Road
Belize City, Belize
tel.: 501-2232 098
fax: 501-2230 529
web: www.lovefm.com

Radio Krem

3304 Partridge Street
Belize City, Belize
tel.: 501-2224 236
fax: 501-2224 220

6.5 Problematika ochrany duševního vlastnictví

V květnu 2000 belizský parlament přijal soubor zákonů na ochranu duševního vlastnictví, jejichž přijetí požadovala WTO v rámci implementace Dohody o obchodních aspektech duševního vlastnictví (Agreement of Trade-Related Aspects of Intellectual Property – TRIPS).

Balíček 6 legislativních změn zahrnoval autorská práva, průmyslový design, patenty, obchodní označení, ochranu nových druhů rostlin a nákrešů a plánů elektronických obvodů. Belize se tak připojilo k Pařížské úmluvě na ochranu průmyslového vlastnictví. Nová legislativa vstoupila v platnost od ledna 2001. Obchody s hudbou a videokazetami i přesto pokračují v prodeji nelegálních kopií.

Belize je členem Bernské konvence o ochraně autorských práv a od roku 2001 je také členem Světové organizace pro duševní vlastnictví (WIPO).

6.6 Trh veřejných zakázek

Dodávky pro státní orgány a instituce jsou komplikované, ve většině případů je úspěch závislý na osobních kontaktech v rámci vládní strany. Místní dodavatelé, kteří nejsou příslušníky vládní strany, se na nich nemají možnost podílet.

Státní zakázky nad 50 tis. USD podléhají povinnosti uspořádání veřejné soutěže.

Významný prostor se otvírá zejména při realizaci veřejných zakázek financovaných multilaterálními institucemi (jako např. Světová banka).

6.7 Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

Od roku 1967 Belize uznává Arbitrážní zákon Spojeného království z roku 1966 (Arbitration Act). Ten stanovuje postup při řešení sporů a kompenzace. Nicméně v praxi není tato právní norma k řešení sporů využívána, protože jednotlivé smlouvy obsahují vlastní arbitrážní doložky.

6.8 Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

Fiskální rok je od dubna do března. Všeobecně užívanou měrovou jednotkovou soustavou jsou jednotky britského systému, ovšem pro plyn a benzín jsou používány americké galony. Většina obchodů, restaurací, půjčoven automobilů a hotelů akceptuje běžné platební karty (nejrozšířenější VISA nebo MasterCard).

Při obchodním jednání jsou dodržována základní pravidla. Kromě pánského obleku a košile s kravatou je hojně využívána také guayabera s dlouhým rukávem (typ košile). V neformálních kontaktech lze nosit kalhoty a košili nebo guayaberu s krátkým rukávem. Za účelem obchodního jednání je nutné sjednat si schůzku předem. Velká dochvilnost není zvykem a mírné zpoždění je tolerováno.

Jazyky: angličtina, španělština

Státní svátky:

- 2. leden – Nový rok
- 10. březen – Den Baron Bliss
- březen/duben – Velikonoce
- 1. květen – Den práce
- 22. květen – Sovereign's Day
- 11. září – Národní svátek
- 21. září – Den nezávislosti
- 9. říjen – Den Ameriky
- 20. listopad – Garifuna Settlement Day
- 25. prosinec – Vánoce
- 26. prosinec – Svátek Vánoční

Pracovní doba úřadů:

- pondělí – pátek 8:00–12:00 hod. a 13:00–17:00 hod. (pátek do 16:30 hod.)

Úřední hodiny bank:

- pondělí – čtvrtek 8:00–13:00 hod.
- pátek 8:00–12:00 hod. a 14:00–16:30 hod.

6.9 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

Dnem 1. 8. 2004 vstoupila v platnost bilaterální dohoda o zrušení vízové povinnosti pro občany ČR i Belize, přičemž celková délka pobytu nesmí přesáhnout 90 dní. Dohoda rovněž zakazuje občanům obou zemí vykonávat během pobytu jakoukoliv výdělečnou činnost.

Belize patří mezi země s poměrně vysokou mírou kriminality, často spojenou s obchodem s drogami. Největší opatrnosti je třeba dbát v hlavním městě a na hranicích s Guatemalou, kde je evidováno nejvíce krádeží a přepadení. Doporučuje se dodržovat některé základní zásady:

- uschovat pas a další cenné doklady, jako např. letenku v hotelovém trezoru a cestovat pouze s minimem finanční hotovosti
- nenosit šperky, dávat si pozor na cenné věci (videokameru, fotoaparát atd.)

- parkovat vždy na hlídaném parkovišti, v autě nenechávat nikdy žádné věci
- nebrat stopaře, objednávat taxi-službu prostřednictvím recepční, pronajímat auta pouze u známých půjčoven
- cestovat pouze po hlavních silnicích a za denního světla
- cestovat se zdravotním pojištěním, před cestou si ověřit rozsah jeho pokrytí v Belize
- dávat si pozor na zavazadla a tašky s doklady v centru měst, v recepcích hotelů, na autobusových zastávkách a také přímo v autobusech (časté jsou krádeže osobních zavazadel z police nad hlavou cestujících v autobuse)

Doporučuje se pít jen balenou vodu.

Zejména při pobřeží je nutno chránit se před komáry. V poslední době se v zemích Střední Ameriky objevila epidemie onemocnění zika, malárie, chikungunya a dengue, které způsobuje komár *Aedes aegypti*.

Prakticky všechny hlavní silnice v Belize mají asfaltový povrch, i méně významné komunikace jsou poměrně slušně sjízdné. I přesto se k cestování doporučuje vozidlo s náhonem na čtyři kola.

Pláže v Belize jsou poměrně nebezpečné - vyznačují se zejména silnými proudy, které mohou neopatrného plavce odnést daleko do moře.

6.10 Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

V únoru 1999 zavedlo Belize nová opatření regulující pobyt imigrantů zaměřená na:

- ochranu místní pracovní síly
- zpřísnění kontroly hranic
- deportaci osob porušujících imigrační pravidla
- posílení autonomie belizského migračního úřadu

Cizinci, kteří navštíví Belize jako turisté na dobu do 30 dnů, nesmí během pobytu pracovat. Společnostem, které budou zaměstnávat ilegální pracovníky, hrozí pokuta ve výši 2,5 tis. USD a musí uhradit náklady na jejich repatriaci. Cizí občan musí k práci v Belize získat pracovní povolení. Profese číšníka, prodavače nebo pomocníka v domácnosti je vyhrazena pouze místním. Za vystavení pracovního povolení je vybírán správní poplatek, jehož výše závisí na druhu povolované pracovní činnosti dle následující tabulky:

- odborná a technická práce – 1 500 BZD/rok
- všeobecná práce (kromě sezónní práce v zemědělství) – 200 BZD/rok
- sezónní práce – 50 BZD/sezónu
- špičkoví umělci ve skupině od 2 do 6 osob – 500 BZD/týden
- umělci ve skupině od 6 osob a více – 750 BZD/týden
- samostatní umělci – 300 BZD/týden
- církevní, vzdělávací a dobrovolnické práce – 50 BZD/rok

Průměrná minimální mzda činí zhruba 10 USD/den. Minimální průměrná mzda pro dělníka je 1,13 USD/hod. Např. mzda zedníka nebo tesaře se pohybuje v rozmezí 17–20 USD/den, jejich pomocník dostává cca 12,50 USD/den. Zedník nebo tesař v řídicí funkci dostává mzdu v rozmezí 25–30 USD/den. Zaměstnavatel přispívá na sociální pojištění u Belize Social Security Board (BSSB, založena v roce 1981). Každý zaměstnavatel se musí u BSSB zaregistrovat sebe i své zaměstnance. Zaměstnanci mají právo na 16 dnů nemoci s náhradou mzdy a na 2 týdny dovolené ročně.

Ministerstvo práce vyřizuje pro cizince dočasná pracovní povolení (Temporary Employment Permit – TEP). Vyřízení trvá cca 6 týdnů. Žadatel musí předložit platný pas, 3 fotografie, uhradit poplatek 10 USD a potvrdit, že má dostatek

finančních prostředků k pobytu. Vyžadován je také pohovor se zaměstnancem i zaměstnavatelem. Kladně vyřízená žádost se zasílá na imigrační úřad, který vystavuje povolení k pobytu. Za vystavené povolení je nutno uhradit správní poplatek v rozmezí 25 - 750 USD podle charakteru pracovního zařazení. Existují 3 druhy povolení – standardní, pro práci v zemědělství a pro práci v zóně volného obchodu. Délka platnosti dočasného pracovního povolení se pohybuje od 3 měsíců do 1 roku a je možné ho prodloužit. O trvalý pobyt lze žádat až po uplynutí 1 roku legálního pobytu. K žádosti se přikládá výpis z rejstříku trestů, lékařská zpráva atd. Za vystavené povolení k trvalému pobytu je nutno uhradit správní poplatek v rozmezí 187,50–1 562,50 USD v závislosti od státního občanství žadatele. Vyřízení trvá cca 3 měsíce.

O státní občanství Belize je možné zažádat po uplynutí 5 let trvalého pobytu v zemi. K žádosti se předkládá výpis z rejstříku trestů, doklad o vlastnictví pozemku v Belize, potvrzení o pětiletém pobytu v Belize, lékařské potvrzení obsahující negativní test na HIV, 3 fotografie, rodný list, oddací list, výpis z bankovního účtu místní banky, prohlášení partnera o podpoře (declaration of support), povolení k trvalému pobytu, daňové přiznání.

6.11 Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

ČR nemá s Belize uzavřenou žádnou bilaterální dohodu o vzájemném poskytování zdravotních služeb. Místní lékařská péče (především v hlavním městě) je na relativně dobré úrovni, částky na úhradu pro cizince však jsou velmi vysoké. Je proto nanejvýš žádoucí zajistit si zdravotní připojištění již v ČR.

7. Kontakty

Podkapitoly:

- 7.1. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 7.2. Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)
- 7.3. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)
- 7.4. Internetové informační zdroje

7.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Diplomatickou a konzulární působnost pro Belize má:

Zastupitelský úřad ČR v Mexiku

Cuvier 22

Col. Nueva Anzures

Del. Miguel Hidalgo

tel.: 0052-55.55312544/55312777

e-mail: mexico@embassy.mzv.cz

Honorární konzulát ČR

honorární konzul Joseph Boris Loskot

Orange Walk Town, 6 Westby Street, P.O.Box 164

tel.: 00 501 322 33 73

mobil: 00 501 6101704

tel./fax: 00 501 322 22 25

e-mail: consulczechrepublic@gmail.com

7.2 Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

V zemi není zastoupení těchto organizací. Honduras spadá pod zastoupení CzechTrade a CzechTourism v Mexiku.

7.3 Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

- Červený kříž: (501) 227 33 19
- Hasiči: 911
- Policie: 911

7.4 Internetové informační zdroje

- www.belizelaw.org – Seznam platných zákonů Belize
- www.bzecotourism.org – Belize Ecotourism Association
- www.dfcbelize.org – Development Finance Corporation
- www.belize-elections.org – Belize Elections & Boundaries Commission
- www.centralbank.org.bz – The Central Bank of Belize
-

-
- www.belipo.bz – Belize Intellectual Property Office
 - www.belizeinvest.org.bz – Belize Trade and Investment Development Service
 - www.immarbe.com – International Merchant Marine Registry of Belize
 - www.coastalzonebelize.org – Coastal Zone Management Authority & Institute
 - www.ifsc.gov.bz – International Financial Services Commission
 - www.nichbelize.org – Institute of Archaeology
 - www.puc.bz – Public Utilities Commission
 - www.belizenet.com – základní informace o Belize
 - www.belize.net – vyhledávač o Belize
 - <http://belize.usembassy.gov> – velvyslanectví USA v Belize
 - <http://ukinbelize.fco.gov.uk> – velvyslanectví Velké Británie v Belize